

Even a very successful government at certain times can experience the phenomenon of delegitimization through the adoption and implementation of unpopular decisions - as objective factors, and targeted information counteraction as a subjective factor.

REFERENCES

1. Алмонд Г. Гражданская культура и стабильная демократия / Г. Алмонд, С. Верба; [пер. с англ.] // Антология мировой политической мысли: В 5 т. М.: Мысль, 1997. Т. II.: Зарубежная политическая мысль. XX в. / Нац. общественно-науч. фонд; [отв. ред. Т. А. Алексеева; ред.-сост. Г. К. Яшин, Е. Г. Морозова]. 832 с. С. 592–610.
2. Гьофе О. Демократія в епоху глобалізації / Отфрід Гьофе; [пер. з нім. Л. Ситніченко та О. Лозінської]. К. : ППС-2002, 2007. 435 с.
3. Єрмоленко А. Морально-етична легітимація сфери політичного. *Філософська думка : наук.-теор. журнал*. 2013. № 2. С. 51–58.
4. Луман Н. Медиакоммуникации; [пер. з англ. А. Глухов, О. Никифоров]. М. : Логос, 2005. 280 с.
5. Тур М.Г. Права людини та суверенітет народу в фокусі комунікативної влади. *Сучасність*. К., 2000. № 5. С. 54–69.
6. Тур М.Г. Теоретико-методологічні засади процедурної легітимації Лумана. *Практична філософія*. К., 2005. № 3. С. 31-44.

Солових В. П., доктор наук з державного управління, доцент, професор,
Дзюндзюк В. Б., доктор наук з державного управління, професор,
завідувач кафедри політології і філософії,
*Харківський регіональний інститут державного управління
НАДУ при Президентові України, Україна*
доктор **Алекс Горелік**, доцент кафедри масових комунікацій,
Коледж Бенедикта, Колумбія, Південна Кароліна, США /
*Dr. Alex Gorelik, Assistant Professor of Mass Communication,
Benedict College, Columbia, South Carolina, USA*

КОНЦЕПЦІЯ УРЯДУВАННЯ («GOVERNANCE») В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ

В кінці 90-х років ХХ ст. серед науковців посилюється інтерес до державного управління і політики. Цьому сприяє критика бюрократичних і ринкових (менеджерських концепцій) державного управління. Критика бюрократичної (адміністративної) моделі відбиває пошуки демократичної законності, відхід далеко від централізованого, ієрархічного уряду в бік управління мережами, що характеризується довгостроковими зобов'язаннями, довірою і взаємністю між громадянським суспільством та державою [5; 7; 9]. Звернення до демократичної ідеології та проблем влади вимагає коректив звичних уявлень щодо політики і уряду, які були сформовані раніше в межах

формально-юридичних установ [6, с. 598–599] і «демократичної відповідальності, що реалізується через виборчу систему» [3, с. 466]. Критика менеджерської моделі державного управління пов'язана з: 1) запереченням розгляду громадян як клієнтів; 2) неможливістю заміни норми закону ринковою поведінкою; 3) невірним акцентом менеджералістів щодо пріоритетів діяльності держави; 4) хибним визначенням джерел проблем в державному управлінні. Саме для подолання означених вад бюрократичної та ринкової (менеджерської) моделей у науковій та практичній діяльності були зроблені спроби сформулювати нові підходи щодо державного управління, однією з яких є концепція «Governance». Тому обрана тема є актуальною.

Дослідженням проблем розвитку нових моделей та підходів до державного управління присвячено роботи таких закордонних дослідників: Дж. Гонсалеса, Т. Плампра, Дж. Грехема, Л. Лінна, С. Хайнріха, С. Хілла, Ж. Бурго та ін. В українській науковій державно-управлінській практиці концепція «Governance» знайшла відображення у роботах В. Корженка, В. Нікітіна, Л. Хашиєвої та ін. Враховуючи той факт, що ця концепція є новою для української наукової теорії державного управління вона потребує додаткового розгляду та осмислення.

Концепція урядування («governance») не є новою. Що ми маємо на увазі під урядуванням? З цього приводу існує декілька точок зору. Так, Ш. Тарбул, зазначає, що урядування – це процес контролю та регулювання, який пов'язаний з призначенням контролюючих та визначенням процедур регулювання [10, с. 181]. У цьому визначенні акцент робиться на процедурах контролю.

В короткому огляді ООН урядування розуміється як «процес прийняття і реалізації рішень» [11]. В цьому підході до урядування акцент робиться на акторах, які залучені до процесу прийняття та реалізації рішень. При цьому, тип актора, їхня конкретизація залежить від типу суспільства, форми правління, державного устрою тощо. Проте головний акцент робиться на тому, що до процесу прийняття та реалізації рішень мають бути залучені не тільки державно-управлінські актори, а і представники громадянського суспільства.

В енциклопедичному словнику з державного управління надається таке визначення: «вироблення і реалізація публічної політики на засадах партнерської взаємодії державної влади, місцевого самоврядування, які створюють сприятливі політико-правові і фінансові передумови з приватним сектором, що генерує робочі місця і забезпечує доходи, та громадянським суспільством, яке мобілізує внутрішні ресурси для досягнення пріоритетних цілей суспільного розвитку» [1, с. 103]. У цьому підході робиться акцент на діяльності державних органів влади та органів місцевого самоврядування. Саме вони виступають головним суб'єктом вироблення політики, а приватний сектор та інститути громадянського суспільства виступають об'єктом публічної політики. Тобто, залучені лише до процесу її реалізації.

Таким чином, другий підхід до визначення поняття урядування є найбільш доцільним, бо він відображає сучасні тенденції суспільного розвитку у демократичному напрямку, що передбачає залучення приватного сектору та

інститутів громадянського суспільства не тільки до реалізації публічної політики, а і до прийняття рішень.

У науковій практиці на сьогодні сформувалося декілька принципових концепцій «урядування, а саме: корпоративне урядування, належне урядування та публічне урядування. Спробуємо їх розглянути.

Корпоративне урядування пов'язано з внутрішніми системами і процесами, які забезпечують направленість діяльності та звітність для будь-якої організації. У державному управлінні це найчастіше пов'язується з відносинами між політиками та/або лідерами громадських організацій і керівниками державних установ, завданням яких є реалізація політики. Корпоративне урядування описує всі впливи на інституційні процеси, в тому числі на призначення контролерів і/або регулюючих органів, причетних до організації виробництва і продажу товарів і послуг. Корпоративне управління звертається до питань, що стоять перед радами директорів, такі як взаємодія з топ-менеджментом, і відносини з власниками та іншими особами, зацікавленими у справах компанії, в тому числі кредиторами, фінансистами, аналітиками, аудиторами, що регулюють діяльність корпорацій.

Наступна концепція – належне врядування (Good Governance). Більшість сучасних західних учених складовими називає такі [8]: конституційний лад; демократичні вибори; повага до прав людини; влада закону (правопорядок); політична відкритість; стабільність і зрозумілість законів; терпимість, справедливість; громадська участь; суспільні видатки, спрямовані на досягнення суспільних (публічних) цілей; незалежність судів; прозорість діяльності влади; відсутність корупції; активні та незалежні засоби масової інформації; свобода інформації; компетентність органів влади; політична нейтральність органів влади (державна служба, основана на заслугах); підзвітність влади суспільству із загальнонагомих питань.

Ж. Бурго (Jacques Bourgault, Франція) виділяє такі базові аспекти Good Governance:

- сприйняття суспільством влади як легітимної;
- громадяни перебувають у центрі уваги тих, хто приймає рішення;
- управлінські програми, орієнтовані на суспільство й основані на громадській згоді (based on listening to citizens);
- швидка пристосовність публічної адміністрації до потреб громадян при розподілі суспільних фондів [4, с. 173].

У концептуальному документі «Програма розвитку ООН (UNDP, ПРООН)», прийнятому в січні 1997 р., названо основні характерні риси Good Governance:

1. Участь (Participation) – усі чоловіки та жінки мають право голосу при прийнятті рішень (прямо або через інститути, що репрезентують їхні інтереси). Така широка участь ґрунтується на свободі асоціацій і слова.

2. Влада закону (Rule of law) – правова система повинна бути справедливою та діяти однаково для всіх, особливо відносно прав людини.

3. Прозорість (Transparency) – полягає у вільному потоці інформації. Процеси, установи та інформація є однаково доступними кожному.

4. Відповідальність (Responsiveness) – інститути та процеси слугують усім членам суспільства.

5. Орієнтація на консенсус (Consensus orientation) – справедливе управління виступає посередником між різними інтересами задля досягнення широкого суспільного консенсусу з локальних і загальнонагомих питань та процедур (policies and procedures).

6. Справедливість (Equity) – усі чоловіки та жінки мають однакові можливості в поліпшенні умов їхнього життя.

7. Ефективність і результативність (Effectiveness and efficiency) – процеси та інститути забезпечують найкращі результати у використанні ресурсів.

8. Підзвітність (Accountability) – процеси прийняття рішень в уряді, приватному секторі та організаціях громадянського суспільства підзвітні громадськості, а також акціонерам (stakeholders).

9. Стратегічне бачення (Strategic vision) – лідери та громадськість мають широку і довгострокову перспективу відносно Good Governance і людського розвитку. Це також є розумінням історичного, культурного і соціального контексту (complexities), яким ця перспектива обґрунтовується [1].

І остання концепція врядування – публічне урядування. Публічне урядування можна розбити на п'ять окремих напрямків:

1. Соціально-політичне урядування, пов'язане з установленими відносинами у суспільстві. Стверджується, що ці відносини і взаємодії повинні бути зрозумілими вироблення та реалізації державної політики. За такого підходу уряд більше придатний для вироблення та реалізації державної політиці, але йому доводиться покладатися на інших представників громадськості для легітимізації своєї діяльності і більшого впливу в певній галузі.

2. Державно-політичне урядування – концентрує увагу на проблемах взаємодії політичної еліти та системи державного управління у процесі управління суспільними процесами.

3. Адміністративне урядування – пов'язане з ефективним застосуванням державного управління та її репозиціонування, щоб охопити складність сучасних проблем суспільства. Наприклад використовується поняття урядування для загальної практики реалізації політики та надання державноуправлінських послуг, з одного боку, а також воно використовується як універсальний термін, щоб спробувати створити цілісну теорію реалізації державної політики та надання державних послуг.

4. Контрактне урядування – пов'язане з дослідженням внутрішньої роботи державних установ нового публічного управління, зокрема запровадження договірних відносин при наданні державних послуг.

5. Сітьове урядування – концентрує увагу на міжорганізаційних сітках, що самоорганізуються та які без участі уряду надають державні послуги. На відміну від державно-політичного урядування, цей підхід концентрує увагу на тих

суспільних утвореннях, які реалізують державну політику і надають державні послуги.

Список використаних джерел

1. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
2. Bogason P. Postmodern public administration. In *The Oxford Handbook of Public Management*, ed. E. Ferlie, L. E. Lynn, jr., C. Pollitt. Oxford : Oxford University Press, 2005. P. 234–256.
3. Brereton M. The new public service ethos: An ethical environment for governanc. *Public Administration*. 1999. № 77 (3). Pp. 455–474.
4. Governance: Concepts and Applications / Corkery, Joan (ed.), with IAS Working Group, International Institute for Administrative Studies. Brussels, 1999. P. 173.
5. Kickert W. J. M. Managing Complex Networks: Strategies for the Public Sector / W. J. M. Kickert, E.-H. Klijn, J. E. M. Koppenjan. L. : Sage Publications, 1997. 206 p.
6. Marinetto M. Governing beyond the centre: A critique of the Anglo-governance school. *Political Studies*. 2003. Vol. 51, № 3. P. 592–608.
7. O'Toole L. J., Jr. The Implications for Democracy in a Networked Bureaucratic World. *Journal of Public Administration Research and Theory*. 1997. Vol. 7. P. 443–459.
8. Iumtre T., Graham J. Governance and Good Governance: International and Aboriginal Perspectives. Institute On Governance. 1999. December 3. 27 p. URL : <http://www.iog.ca/publications/govgoodgov.pdf>
9. Powell W. W. Neither market nor hierarchy: network forms of organization. *Research in Organizational Behavior*. 1990. № 12. P. 295–336.
10. Turnbull S. Corporate Governance: Its scope, concerns & theories. *Corporate Governance : An International Review*. Oxford: Blackwood, 1997. Vol. 5. №. 4. Pp. 180–205.
11. What is Good Governance? United Nations. Economic and Social Commission for Asia and the Pacific. Thailand : Poverty Reduction Section UNESCAP, 2004. 3 с.

Fesenko G., D. Sc.,

Deeb K., United Arab Emirates

O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Ukraine

THE VALUE OF IT FOR URBAN MANAGEMENT

Cities are a “living platform” more than half of the planet's inhabitants. According to the United Nations, sustainable cities will be a major engine for pursuing